

MAILMAN ERI KULMILTA

Asuntovuonuilu Ruotsiin helpottuu

TUKHOLMA Ruotsi - Ruotsi hellittää tullisäännöksiä asuntovuonuilijoille. Uusien säännösten mukaan asuntovuonun voi jättää Ruotsiin kolmeksi kuukaudeksi. Aikaisemmin tämä ei ole ollut mahdollista tullia maksamatta.

Vaatimukset säännösten muuttamiseksi ovat tulleet erityisesti länsirajan matkailuyrittäjiltä. Ulkomaiset matkailijat olisivat halunneet jättää asuntovuonunsa keskuksiin pidemmäksi aikaa pystyäkseen käyttämään niitä viikonloppuisin.

Työttömyyden laskusta toivaita

BONN L-Saksa - Saksan Liittotasavallan työttömyys putosi ensi vuonna todennäköisesti alle kahden miljoonan työttömän rajan. Työvoimaministeri Norbert Blum arvioi, että työttömien määrän lasku vuoden 1982 lokaan laskuun on mahdollista, jos Länsi-Saksan talouden elpyminen jatkuu.

- Työttömyys ei vähene minäkään ihmisen kautta, mutta nyt näyttää siltä, että me pääsemme alle kahden miljoonan rajan ehkä aikukseen. Tässä, arvioi Blum Bild-lehdelle myöntämässään haastattelussa.

Länsisaksalaisista on työtä vailla 2,2 miljoonaa eli 8,9 prosenttia työvoimasta. Länsiberliiniläinen DIW-instituutti arvioi viime viikolla maan talouden kasvavan reaaliesiä lähes kolme prosenttia tänä vuonna kesästä lokaan.

Honecker: Saksat eivät yhdisty

MOSKOVA N-liitto - DDR:n johtaja Erich Honecker on puolestaan maansa pyrkimyksiä Länsi-Saksan suhteiden parantamiseksi, mutta todennettavasti, etteivät Saksat yhdisty enää koskaan.

Honeckerin kirjoittama artikkeli ilmestyi Neuvostoliiton puoluelehdessä Pravda viime viikossa numerossa DDR:n 35-vuotispäivän kunniaksi.

Saksojen väliset suhteet voivat rakentua vain nykytilanteen perustalla. Honecker toteaa, että suhteissa Itä-Saksa ei hänen mukaansa tee myönnetyksiä.

Kaksi kuukautta sitten, Honeckerin suunnitellun Länsi-Saksan vierailun kynnyksellä, Pravda arvosteli jyrkästi Länsi-Saksaa. Neuvostoliiton johtajat olivat huomioitujen miesten lähtenyt Neuvostoliiton Saksan lähtymispyrkimyksiä. Pian tämän jälkeen Honecker perui matkansa.

Sveitsiin ensimmäinen naisministeri

BERN Sveitsi - Sveitsi sai tiistaina lokak. 2 p:n historian ensimmäisen naisministerin. Maan parlamentti valitsi 47-vuotiaan Elisabeth Koppin uudeksi oikeusministeriksi. Pian tämän jälkeen Honecker perui matkansa.

Kopp voitti ensimmäisellä äänestyskierroksella miespuolisen vastaehdokkaansa äänin 124-95. Koppin edustama radikaalipuolue, joka lukeutuu oikeistoon, oli erimielinen ehdokkaasta ja asetti siksi ehdolle kaksi edustajaansa.

Sveitsin naiset saivat valtiollisen äänioikeuden vasta 13 vuotta sitten. Muutamissa kantoneissa he ovat yhä vailla äänioikeutta.

Kopp luonnehti valintaansa paitsi henkilökohtaiseksi voitoksi myös voitoksi kaikille Sveitsin naisille, jotka ovat mukana politiikassa.

NEUVOSTOLIITTO on lisännyt jälleen viljaostojaan Yhdysvalloista. Kaupan kohteena oli tällä kertaa 500,000 tonnia maissia. Heinäkuussa Neuvostoliiton viljaostot koko vuonna nousivat jo 6,3 miljoonaan tonniin.

Challenger tutkii maapalloa

CAPE CANAVERAL Fla. - Avaruus sukula Challenger nousi avaruuteen päivälleen kuukausi sen jälkeen, kun toinen avaruusalus, Discovery, oli palannut omalta lennoltaan.

"Tämä antaa meille erittäin hyvän kuvan siitä, mitä voimme odottaa tulevaisuudessa, sanoi Kennedy avaruusaseman lentotoimintojen johtaja Thomas Utman.

Challenger nousi yöllä illoihin aamuvuorissa viime viikon keskiviikkona, 14 minuuttia ennen auringonnousua. Nousu sujuu, mutta toivotaan, että Challenger pääsi yli 200 mailin korkeudella olevalle radalleen ja eteni sen jälkeen 17,400 mailin tuntinopeudella.

Kuukausittain tehdyillä avaruuskäynnillä on tärkeä merkitys NASA:lle, sillä se toivoo voivansa vetää puoleensa sekä ulkomaalaisia lasteja että yksityisten liikealojen lasteja. NASA:n suunnitelmien mukaan lähetetään avaruusaluksia kuukausittain seuraavien 14 kuukauden aikana ja lisää tätä lukumäärää 16 vuonna 1986.

Lennon aikana on tarkoitus tutkia sekä maapallon että valtamerten ilmakehiä tutkien ja kameroiden avulla. Seitsen astronautin osallistuu tälle lennolle, enemmän kuin millään aikaisemalla lennolla. Miehien joukossa on kaksi naista - tri Sally K. Ride, toisella avaruuskäynnillä ja tri Kathy D. Sullivan, jonka tehtäviin kuuluu muun muassa avaruuskävely.

Vaikka nousu sujuikin moitteettomasti astronautit kärsivät useista viivytuksista välittömästi ylöspääntä. Ensimmäinen näistä vastoinäkömyksistä oli energiaa monitoroivan satelliitin laukaiseminen, sen solasäätimet jäätivät kiinni. Kolme tuntia myöhemmin vika saatiin kuitenkin korjattua. Satelliittia uskotaan olevan huomattavasti apua sään tarkkailussa ja tiedotuksessa. Muutamia päiviä ennen Challengerin lentoa kolme uutta satelliittia astronauttia palasi maankamaralle 237 päivän pituiselta avaruuskäynniltään. Yksi astronautista oli kardiologi, jonka tehtävänä oli tutkia, millä tavalla avaruuden vaikutus on astronauttien kaltevan kuukauden pituisen lennon aikana.

Saattajat surmasivat Aquino

MANILA Filippiinit - Filippiiniläisen oppositiojohtajan Benigno Aquino murhaa tutkiva komissio on tullut tulokseen, että Aquino murhattiin sotilaslaivastoon. Tutkimusten tuloksesta ilmoitti komission edustaja viime viikon keskiviikkona Manilassa.

Edustaja sanoi komission ilmoittavan kahden sotilassatuttajan nimen, koska se ei kyetty ratkaisemaan, kumpi heistä pakeni liipasta. Edustaja pahoit viisijäsenisen komission perustaa päätelmän sisäiseen salaiseen todistajan lausuntoon. Hän lisäsi, että tutkimuskomissio oli yksimielinen vain 95 prosentissa tuloksistaan.

Komissio sai todistajanlausunnot parilta sadalta ihmiseltä. Salaisena todistajana toimi henkilö, joka oli Aquino lähellä kun hänet murhattiin viime vuoden elokuun 21. päivänä Manilan lentokentällä. Tuolloin Aquino oli palaamassa Yhdysvalloista kolme vuotta kestäneen maanpaon jälkeen. Hänen suojakseen oli asetettu sotilassatuttue.

Manilassa olevat aasialaiset ja länsimaiset diplomaatit sanoivat aiemmin keskiviikkona tutkimuskomission olevan yksimielinen siitä, että Aquino vastaan oli salaliitto, mutta erimielinen siitä, kuka oli syyllinen ja oliko asevoimien komentajalla kenraali Fabian Verillä osuutta murhaan.

Kansalaispuolueen jäsenet protestoivat viime viikolla Valkoisen Talon edustalla polttamalla presidentti Reagania muistuttavan öljyn. "Häpeän elonkorjuu" protesti kestäi marraskuun 6. päivän presidenttivaaleihin asti. Sen aikana monien eri ryhmien edustajat alkoivat ilmaista mielipiteitään Valkoisen Talon ulkopuolella. Protestin kohteena on muun muassa Reaganin talouspolitiikka ja sen synnyttämä suunnaton kodittomien ihmisten joukko.

Englannin työttömyys kasvaa yhä

LONTOO Englanti - Ison-Britannian työttömien määrä on juuri nyt ennätyksellisen suuri eli 13,6 prosenttia työvoimasta. Syyskuussa luku oli 12,9. Työttömyyden kasvua pidetään tappiona pääministeri Margaret Thatcherin johtamassa konservatiivihallitukselle, joka on toivonut maan talouden elpymistä.

Uudet luvut lisäänevät hallituksen talouspolitiikan vastustusta. Arvostelijat vaativat lisää työpaikkoja pelkin inflaation vastaisen taistelun asemesta.

Peres haluaa lisäapua US:ltä

WASHINGTON - Yhdysvaltoissa vierailleva Israelin ministeri Shimon Peres tapasi tiistaina Reaganin hallituksen edustajia ja kertoi heille kotimaansa sotilaallisen turvallisuuden heikenevän huomattavasti, mikäli hallituksen budjettia pitää supistaa nykyisestä.

Israelin hallitus on jo vähentänyt \$23 miljonaan budjettiaan ja on jo ryhtynyt päänäköisiin leikkauksiin. Näiden joukossa on muun muassa autojen ja stereoiden tuontikielto.

Israel kärsii suuresta inflaatiosta (400 prosenttia) ja niinpä maan taloudelliset ongelmat ovat keskeisenä kysymyksenä Peresin tavatessa ja neuvotellessa presidentti Reaganin kanssa.

Molempien maiden hallitukset koettavat yhteistoiminnalla kehittää ohjelman, mikä avulla Israelin talouselämä voisi päästä jälleen jaloilleen. Yhteistyö on keskeistä.

Ainakin 7,100 muuttopuuhissa ollutta karibua hukutti koettaessaan kahlata tulvavesien paisuttaman Caniapiscan joen ylitse Quebecissa, Kanadassa. Toinen karibujoukko on lähestymässä samaa jokea ja monet ihmiset ovat huolissaan heidän kohtalostaan. - Hallituksen ympäristönsuojelijat ovat myös huolestuneet siitä, millainen vaikutus näillä kuolleilla ruumiilla on joen veden laatuun.

Reagan vs. Mondale - ensimmäinen erä

LOUISVILLE Ky. - Presidentti Ronald Reagan ja Walter F. Mondale lausuiivat mielipiteitään sunnuntai-iltana presidenttikampanjan ensimmäisen erän aikana.

Debatin aikana. Debatit osoitti heidän mielipiteiden eriyvän jyrkästi niin talouselämää kuin muitakin asioita koskevien kysymysten kohdalla.

Mondalen mielestä Reaganin hallituksen suunnattomat budjetin alijäämät ovat merkinä johtajantaidon puutteesta ja väitti oman finanssisuunnitelmiansa korjaavan tilaa.

Reaganin väittäessä vähentäneensä työttömien lukumäärää, alentaneensa veroja sekä luoneensa paremman taloudellisen ilmapiirin maassamme, Mondale sanoi, "Mieleeni muistuu Will Rogersin sanat Hooverista. Hän sanoi, 'Minua ei vaivaa se, mitä hän ei tiedä, vaan se mitä hän väittää tietävänsä, vaikei se olekaan totta.'"

Reagania muistutettiin, miten hän oli luvannut ensimmäisen kampanjansa aikana tasapainottaa budjetti vuoteen 1983 mennessä ja häneltä kysyttiin, oliko hänellä jonkinlainen salainen suunnitelma sitä varten.

Presidentti sanoi jatkavansa vuonna 1981 maksutulla suunnitelmalla, sanoi supistaneensa kaksinumeroisen inflaation ja korkeat korkokannat. Reagan sanoi hallituksen ekonomien enustaneen, että hallituksen menojen ja inflaation supistuksessa ja talouselämän kasvun jatkuessa, ne yhtyvät ja seurauksena syntyy tasapainoitettu budjetti.

Mondale puolestaan sanoi kaikkien talouselämän analyttimien uskovien alijäämien nousevan \$600 miljonaan tämän vuosikymmenen loppuun mennessä.

Talouselämää koskevien kysymysten lisäksi uskonto ja abortti saivat jalansijaa debatin aikana. Kumpikin sanoi uskovansa Jumalaa, mutta kumpikin halusi pitää kirkon ja valtion toisistaan erillä. Presidentti sanoi pitävänsä abortin moraalista ja haluaa syntymättömien oikeuksien turvaamista. Mondalen mielestä naisella itsellään eikä hallituksella tulisi olla oikeus päättää abortista.

Debatin sponsorit olivat erittäin pettynyt siitä, että paneeli koostui vain kolmesta journalistista tavanomaisen neljän asemasta.

Dorothy Ridings, joka on kansallisen naisliikkeen liigan presidentti, sanoi sekä Reaganin että Mondalen hylyneen niin monta liigan ehdokkaista - yhteensä lähes 100 - että debattia muun mennessä he olivat yksimielisiä vain kolmen suhteen.

Kaksi journalistia kieltäytyi tehtävästä, koska he eivät pitäneet panelistien valintatavasta.

Ruotsi harkitsee pakolais- kantaansa

TUKHOLMA Ruotsi - Ruotsin viranomaiset ovat ryhtyneet epätoimintaan, lähettämään maahan saapuvia libanonilaispakolaisia takaisin kotimaahansa sen jälkeen kun kaksi libanonilaisperhettä palasi karkotuksen jälkeen takaisin Ruotsiin. Palaamisen syyksi he sanoivat, ettei heitä päästetty libanonin.

Ruotsin poliisi selvittää paria aikaa libanonilaisperheiden kertomusta, minkä jälkeen siirtolaisvirasto päättää heidän kohtalostaan.

Libanonilaispakolaisten virta on jatkunut huolimatta hallituksen viimeviikkoisesta päätöksestä, että pakolaiset palaetaan. Viime viikon perjantaina aamuna eteläruotsalaiseen Trelleborgiin saapui viitosen kymmentä palestiinalaista ja libanonilaisia lauttaalla Itä-Saksasta. Kaikki ovat anoneet poliittista turvapaikkaa.

Mustat tyytymättömiä

Kaikki mielipidetutkimukset ovat jatkuvasti osoittaneet presidentti Reaganin arvostuksen olevan alhaisen mustien amerikkalaisten keskuudessa. Viime viikolla julkaistun washingtonilaisen budjetitietokirjan raportti saattaa selittää syyt tähän. Tutkimustulokset osoittavat, että presidentti Reaganin johtamalla politiikalla olevan erittäin tuhoisat vaikutukset köyhien mustien elämään ja uhkaavan keskiluokkaan kuuluisia mustia.

Tutkimus osoitti mustien ansainteen vähenemään ja kärsivän enemmän köyhyydestä ja työttömyydestä kuin vuonna 1980. Se osoitti myös mustien ja valkoisten välisen ekonominen eron kasvaneen. Mustien tulo laskivat 5,3 prosentilla.

Yksinhuoltajaperheet kärsivät eniten mustien kohdalla. Keskimäärin heidän vuositulonsa laskivat \$2,000:lla. Samanlaisesta köyhien mustien lukumäärä nousi ennätykselliseen lukemaan, 36 prosenttia kaikista mustista ansaitti köyhyyserajaa alhaisemmin. Vuonna 1980 mustien työttömyys oli 14,4 prosenttia, kaksi kuukautta sitten se oli 16 prosenttia.

"Nykyiset poliittiset toimet asettavat mustat amerikkalaiset entistä huonompaan asemaan ja erottavat heidät entistäkin enemmän valkoisista amerikkalaisista," sanoi keskuksen johtaja Robert Greenstein.

Neuvostoliiton presidentti ja puoluejohtaja Konstantin Tshernenko otti keskiviikkona, syysk. 26 p:n vastaan pääministeri Kalevi Sorsan. Jälkeenpäin Sorsa korosti, että kysymys oli samalla Nkp:n pääsihteerin ja Sdp:n puheenjohtajan tapaamisesta puolueetollisesti.

Sorsa on moneen kuukauteen ensimmäinen läntinen valtiomies, joka on tavannut Neuvostoliiton johtajan. Tapaaminen kesti noin 45 minuuttia. Maanantaina 73 vuotta täyttänyt, sairaalloiselta pitkään näytynyt Tshernenko vaikutti verraten hyväkuntoiselta ja reippaalta.

"Hän oli hyvin sympaattinen ihminen, jos nyt näin lyhyen keskustelun perusteella pitää jotain sanoa," pääministeri Sorsa vastasi kysymykseen vaikutelmistaan uudesta neuvostojohdajasta. Presidentti Mauno Koivistolla oli kahdenkeskinen tapaaminen Tshernenkon kanssa jo viime huhtikuussa.

Gallupit: Mondale voitti

Maanantaina Walter F. Mondale osallistui kilpailupaaninsa Geraldine Ferraron kanssa New York Cityssä pidettyyn Kolumpuksen päivän paraatiin.

Poliittisen maailman päätös sunnuntaisesta debatista oli melko yksimielinen: Walter F. Mondale voitti.

Ensimmäiset gallupituloset saatiin Newsweek-lehdestä ja sen mukaan 54 prosenttia äänestäjistä piti Mondalea voittajana, 35 prosenttia presidentti Reagania. Mondalen kampanjan oma gallup sanoi 52 prosenttia pitäneen häntä voittajana ja 32 prosenttia Reagania.

Reaganin kampanjan suorittama mielipidetutkimus sen sijaan väitti Reaganin voittaneen, 41 prosenttia 38 prosenttia vastaan, ja yli puolet haastateluisia sanoivat yhä äänestävänsä Reagania.

Vaikka nykyisen hallituksen edustajat sanoivatkin presidentti Reaganin voittaneen debatin, monet republikaanit olivat pettynyt tämän esitysmuutoksiin sunnuntai-iltana. Heidän mielestään presidentti näytti tavanomaista hermostuneemalta ja väsyneemmältä, kun taas Mondale osasi olla viitsikäs ja alituisesti vastausvalmis.

Suomen uutisia Sorsa tapasi Tshernenkon

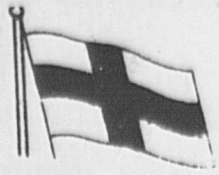
Neuvostoliiton presidentti ja puoluejohtaja Konstantin Tshernenko otti keskiviikkona, syysk. 26 p:n vastaan pääministeri Kalevi Sorsan. Jälkeenpäin Sorsa korosti, että kysymys oli samalla Nkp:n pääsihteerin ja Sdp:n puheenjohtajan tapaamisesta puolueetollisesti.

Sorsa on moneen kuukauteen ensimmäinen läntinen valtiomies, joka on tavannut Neuvostoliiton johtajan. Tapaaminen kesti noin 45 minuuttia. Maanantaina 73 vuotta täyttänyt, sairaalloiselta pitkään näytynyt Tshernenko vaikutti verraten hyväkuntoiselta ja reippaalta.

"Hän oli hyvin sympaattinen ihminen, jos nyt näin lyhyen keskustelun perusteella pitää jotain sanoa," pääministeri Sorsa vastasi kysymykseen vaikutelmistaan uudesta neuvostojohdajasta. Presidentti Mauno Koivistolla oli kahdenkeskinen tapaaminen Tshernenkon kanssa jo viime huhtikuussa.

Näin sanotaan yhteisessä tiedonannossa, joka julkistettiin lauantaina pääministeri Kalevi Sorsan virallisen Neuvostoliiton-vierailun päätteeksi.

Sorsan mukaan Tshernenko

Gerda Ryti

Rouva Gerda Ryti kuoli 8. syyskuuta 1984 97-vuotiaana Helsingissä. Presidentti Risto Rytin puolisona hän oli maamme ensimmäisenä naisena Suomessa vaikeana ja koolokkaina vuosina 1940-44. Tuolloin hän valoi ihmisiin uskoa ja luottamusta tulevaisuuteen mm. lukuisten radiopuheitensa välityksellä. Viimeiset vuosikymmenet rouva Ryti eli täysin julkisuudesta vetäytyneenä.

Gerda Ryti, o.s. Serlachius, syntyi Helsingissä 11.10.1886. Hän kävi kahdeksan luokkaa tyttökouluun, mutta erosi sairautensa takia koulusta ennen ylioppilastutkintoa. Myöhemmin hän täydensi opintojaan yliopistoissa Suomessa ja Englannissa. Hän oli erittäin kielitaitoinen ihminen.

Tulevaan mieheensä Risto Rytin Gerda Serlachius tutustui veljensä Ericin lakiasiantuntijana. Avioliitto solmittiin vuonna 1916. Siitä alkoi monivaiheinen yhteinen elämäntähti, joka vei Gerda Rytin yhtä hyvin presidentinlinnaan emännäksi kuin sotasyllisyysoikeudenkäynnissä kuritushuoneeseen tuomitun miehensä henkiseksi tukijaksi.

Rouva Ryti joutui pitkän elämänsä aikana monien maamme historian ilmiöiden todistajaksi. Niihin kuuluvat mm. Alfred Kordelinin murha Mommilassa ja sisäministeri Heikki Ritavuoren ampuminen Rytin kodin ulko-oven edessä Helsingissä.

Kolme vuotta avioliiton solmimisen jälkeen Risto Ryti valittiin kansanedustajaksi. Ennen pitkää hänestä tuli myös valtiovarainministeri, Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtaja ja pääministeri. Presidentiksi Ryti valittiin joulukuussa 1940.

Gerda Ryti tuki miehensä uraa kautta vuosikymmenten. Hänen laajasta kielitaidostaan oli apua mm. lukuisilla ulkomaanmatkoilla. Gerda Rytin kerrotaan olleen myös hyvä kuuntelija ja neuvonantaja.

Maan ensimmäisen naisen osaa jatkoi Gerda Rytin rakkaus sotavuosina. Hänellä oli syvä uskonnollinen vakaumus ja hänen ehdotuksestaan keski-

New Yorkin Suomalaisen Naisvoimistelijöiden ensimmäinen näyttöjoukko 1935. Istumassa alhaalla: Ina Haino, Aune Hendrickson. Ensimmäinen rivi vas. Sylvi Holmberg, Elma Laurell, johtaja Elsa Haapasalo, Esteri Tiltti, Elina Kettunen, Yläriivi: puheenjohtaja, Kerttu Osmán, Emmi Mäki, Kaarina Koho, Hellen Luoto, Herta Odell, Marita Birch, Lydia Salonen.

Biljoonavahingot luonnon mullistuksista

Päivän hetki julistettiin koko maassa yhteiseksi rukoustoukioksi. Monissa radiopuheistissaan hän rohkaisi rintamilla taistelevia kuin siviiliväestöä. Hän osallistui tarmokaasti mm. Pelastakaa Lapset ry:n toimintaan, jonka avulla runsaasti suomalaislapsia lähetettiin sodan jaloista Ruotsiin.

Presidentinlinnassa vietettiin työteliästä ja vaatimatonta elämää. Itsenäisyyspäivän vastaanottoa eivät Rytin järjestäneet kertaakaan.

Ryti erosi presidentinvirasta kesällä 1944. Helmikuussa 1946 hänet tuomittiin sotasyllisyysoikeudenkäynnissä 10 vuodeksi kuritushuoneeseen. Gerda Ryti seiso i miehensä rinnalla tämän vankumattona tukena kaikissa koettelemuksissa. Risto Ryti vapautettiin parantamattomasti sairastuneena v. 1949. Gerda Ryti hoivaimies-tään tämän viime vuodet Kai-uopuiston kodissa, jossa he olivat asuneet vuodesta 1935. Avioliiton Risto Ryti oli myös sairaalassa. Hän kuoli vuonna 1956.

Elämänsä viimeiset vuosikymmenet Gerda Ryti eli täysin julkisuudesta vetäytyneenä. Hänen lähipiirinsä kuuluivat tytär Eva, pojat Henrik ja Niilo sekä heidän perheensä.

Brooklyn, Conn.

Suomenkielinen jumalanpalvelus pidetään Brooklynin Federated kirkon kappelissa sunnuntai, lokakuun 21. päivänä klo 3 ilta-päivällä. Tilaisuuden pitää Toivo Keränen. Kaikki tervetulleita!

DANIELSON - Raivaajan asiamies Ed Suometsalla on ollut kiireinen syys Quincebaug Valley Community Collegessa, missä hän toimii ammattipalveluoston johtajana. Hänen tehtävänä on ollut kordinoita joukko seminaareja, joissa käsitellään erilaisia ammatin liittyviä seikkoja.

Vuosi 1983 oli suuronnettomuosten vuosi: tapauksia oli paljon, ja niistä monet vakavasti vaurioituneet olivat ennätysluokkaa. Sveitsiläinen jättiläisrakennusyritys Schweizer RAK on koennut luettelon viime vuoden suurvahingoista: luettelosta ilmenee, että pahinta tuhoa saivat aikaan erilaiset luonnonmullistukset. Myös ilmailussa koettiin musta vuosi.

Eniten kuolonuhreja aiheuttanut luonnonkatastrofi oli Itä-Turkin maanjäristys lokakuun lopussa: yli 1,300 ihmistä menehtyi. Eniten korvauksia, lähes 4 biljoonaa markkaa, joutuivat vakuutusyhtiöt maksamaan hurrikaani "Alician" tekemistä tuhoista elokuun lopulla Yhdysvalloissa. "Alicia" aiheutti kaikkien aikojen kolmannen pahimman hurrikaanin tuhot Yhdysvalloissa - sitä suurempia ovat olleet hurrikaanit "Betsey" vuonna 1965 ja "Frederic" vuonna 1979.

Vuoden 1983 ennätyspakkasien kuoli USA:ssa 500 ihmistä, ja vakuutuskorvauksia maksettiin pakkasen takia noin 2,5 biljoonaa arvosta. Tornadot ja lumimyrskyt sekä rasateet ja räjähdys aineet aiheuttivat Yhdysvalloissa vuonna 1983 alustavien laskelmien mukaan ennätysvahingot, sillä vakuutusyhtiöt maksolivat niistä korvauksia lähes 11 biljoonaa markkaa.

Lukuisissa muissa maissa sattui niin ikään tuhoisia onnettomuuksia. Esimerkiksi Australian pensaspalot aiheuttivat noin 900 miljoonaa markkaa tuhoja. Tanskan tammikuussa hirmumyrskyistä maksettiin noin 208 miljoonaa markan korvauksia.

Ilmailussa sekä vahinkotehyyttä vahinkojen suuruus kasvoivat entisestään. Eniten huomiota herättänyt ja myös eniten uhreja vaatinut lento-onnettomuus viime vuonna oli Sahalin saaren välillä, kun neuvostoliittolainen hävittäjä ampui alas eteläkorealaisen B-747 matkustajakoneen. Onnettomuudessa kuoli 269 ihmistä.

Lyhyen ajan sisällä tapahtui Mairidin lentokentällä kaksi lento-onnettomuutta: 27. marraskuuta Aviancon B-747 syöksyi maahan ja 181 matkustajaa sai surmansa, joulukuun alussa taas Iberian B-727 törmäsi yhteen DC-9:n kanssa, jolloin 94 matkustajaa kuoli.

Muita ilmailuvahinkoja, joissa kuoli yli 1,000 ihmistä, sattui Yhdistyneissä Arabiemiirikunnissa ja Angolassa.

Suurimman merivahingon aiheutti "Castillo de Bellver" -tankkerin palo Etelä-Afrikan länsirannikolla. Vahingot olivat yli 370 miljoonaa markkaa. Pölyvakuutuskorvauksia maksettiin ennen Australian pensas-palosta: lisäksi Hampurissa räjähti öljysäiliö, mikä aiheutti noin 350 miljoonan markan vahingot.

Schweizer Ruckin vahinkoluettelossa on myös lähellä Lontoon lentokenttää Heathrow'ta tapahtunut ryöstö, jossa varasjoukon saaliiksi joutui kultaharkkoja ja timanttia. Vakuutusmaksu maksettiin korvauksia yli 200 milj. markkaa.

Kolumbiassa sattui maalis-kuun lopulla maanjäristys, jossa yli 250 ihmistä kuoli ja 150,000 jäi kodittomaksi. Intiassa monsuunisade vaati yli 900 ihmisen hengen. Kiinassa taas riehuivat räjähdys, jossa kuoli yli 275 ihmistä. Niilillä Ekvatorissa upposi höyrylaiva, ja yli 300 ihmistä menehtyi.

Myrskyt riehuivat useissa maissa, esimerkiksi Ranskassa, jossa vahingot yksityiselle ja julkiselle omaisuudelle olivat suuret. Muun muassa Argentiinassa, Brasiliassa ja Intiassa koettiin tuhoisia tulvia. Merenpohjan järistys aiheutti Japanissa suurta aineellista tuhoa ja vaati noin 100 uhria.

Jatkuu seuraavassa numerossa

Getty USA:n dollari kuningas

Öljyperijä Gordon P. Getty on lisännyt etumatkaansa USA:n rikkaimpana miehenä.

Forbes-talouselihti arvioi joulukuun 1983 USA:n 400 rikkaimman listallaan hänen nettovarokseen 4,1 biljoonaa dollaria.

Suomalaisista sukujuuristaan tunnettu Clifford Markkula, yksi Apple Computerin perustajista, on tällä kertaa sijalla 300, mihin pääsy edellyttää 160 miljoonan dollarin omaisuutta.

Tämänvuotisen listan kärjessä on tapahtunut pientä karsintaa, biljoonareja on vain 12 viime vuoden 15:stä.

Listan kärkimies Gordon P. Getty venytti vuoden aikana omaisuutensa kaksinkertaiseksi myymällä suvon omistuksen Getty Oil Co:sta Texaco Inc:lle. Ensi vuonna, kun hän maksaa verot myynnistä, omaisuus saattaa hieman pienentyä, arvioi lehti.

Kakkospaikkaa pitää edelleen hallussaan vähittäiskauppias Sam M. Walton, Wal-Mart Stores Inc:n perustaja. Hänen omaisuutensa arvioidaan 2,3 biljoonaksi dollariksi.

Tällä vuonna Forbesin listalle pääsy edellytti 150 miljoonan dollarin omaisuutta.

Tyypillinen listan jäsen on 62 vuotta vanha ja asuu todennäköisesti jossain näistä viidestä osavaltioista: New York, Kalifornia, Teksas, Florida tai Pennsylvania.

John Lennonin leski, Yoko Ono on hankin laajentanut Lennonin musiikkituloja 150 miljoonan dollarin imperiumiksi, jossa on musiikkilyhtiöitä, kiinteistöjä ja Holstein-lehmiä.

Maailman suurituloisin harastelijasäveltäjä Gordon P. Getty tuhahtaa Forbesin listalle sikäli kun taiteenkeruutaan ehtii koko lehteä selaamaan.

Tämän hetken supertähti USA:ssa, Michael Jackson, arvioidaan lehdeissä tulevaisuuden lupaukseksi, joskaan 70 miljoonalla dollarilla hän ei vielä listalle pääsyt.

Viimevuosiselta listalta on karsittu 44 nimeä, niiden joukossa Bob Hope, joka Forbesin mukaan protestoi lehden 200 miljoonan dollarin arviota vastaan. Nyt Hope noteerataan "vain" 115 miljoonaksi dollariksi, millä 400 rikkaimman joukkoon ei mahduta.

Isälle sakot vitsan käytöstä

Viime keväänä 11-vuotias poika Jällivaarassa Ruotsin Lapissa teki rikosilmoituksen saatuaan isältään pitkaa. Elokuussa tuomoiu määraisi isälle rangaistuksen lievästä pahoinpitelystä.

Tapaus sai alkunsa kun poika veti pikkuveljensä ajelulle polkupyörällään maantielle. Isä kimpautui noidessään pojat, pani polkupyörän lukkojen taakse ja antoi isolle veljelle pitkaa pääsaislaa valla.

Poika veti housut ylös ja määsi polkupyörän letkettä rikosilmoituksen. Pitkan saaminen vahvistettiin läheisessä sairaalassa.

Isä sai tietää tapahtuneesta vasta kun hän illalla soitti poliisiasemalle tiedustellakseen missä hänen poikansa on.

Sittemmin poika on ehtinyt perua rikosilmoituksen, mutta syyttäjä päätti jatkaa asian käsittelyä.

Oikeuskäsittelyssä saatiin tietää että poika oli saanut pitkaa kolmivuotiaasta lähtien. Isä sanoi, ettei hän käyttänyt ruumiillista kuritusta kiukusta vaan kasvatuskeinoana.

Tämä kasvatuskeino on kuitenkin laiton, ja lopulta isä sai rangaistukseksi maksaa kymmenen päivä-sakkoa, joista kukin on kymmenen kruunun suuruinen.

Suomalaisten hirsitalojen näyttely

Saimma Raivaajan toimitukseen neljännesvuosittain ilmestyvän kansainvälisen aikakauslehden "Log Home Guide for Builders and Byers". Lehden julkaisupaikka on Quebec, Kanada, mutta sitä myydään myös laajalti Yhdysvalloissa.

Suomen, Ruotsin ja Norjan kauppavaltuuskuntien kutsumana lehden päätoimittaja Doris Muir teki matkan kyseisiin maihin voidakseen tutustua niiden hirsintekijöille.

Kaikkiaan tiedävät, että saapuessaan uuteen kotimaahansa Atlantin valtameren tälle puolelle, suomalaiset, ruotsalaiset ja norjalaiset siirtolaiset rakensivat heille turtuja hirsimökkejä kodikseen.

Viime vuosien aikana hirsitalot ovat tulleet suosituiksi ja niiden valmistus sekä Yhdysvalloissa että Kanadassa on lisääntynyt huomattavasti. Niinpä on ymmärrettävää, että Ms. Muir päätti käydä paikan päällä tutustumassa koko historiallisuuden alkulähteisiin. Hän kirjoittaa matkakokemuksistaan laajalti lehden uusimmassa syysnumerossa, mikä on myyntipisteissä lokakuun 15. päivästä alkaen.

Suomessa hän tutustui Nurmeksessa olevaan Bomba taloon, Kerimaan lomakylään sekä Honka Rakennus Oy firmaan, mikä on ehkä maailman suurin hirsitalojen rakentaja.

Kuvassa oleva ortodoksinen kappeli on yksi Nurmeksessa sijaitsevan Bomba kylän monista hirsirakennuksista.

Edw. C. Halvorsen, Inc.

FUNERAL DIRECTORS

310-12 8th AVENUE

BROOKLYN 20, N.Y.

In Continuous Service to the Community Since 1849

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.

Tel. Prescott 4-3284

Central Village

Tel. Loga LO 4-2847

The Robert H

Auchmoody Funeral Homes

Main Street

Fishkill, N.Y.

Tel. 896-6166

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK - MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$495 • SEATTLE \$595

LOS ANGELES \$695 • MONTREAL *

*AIRFARES AND RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% - INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM

ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED - RESERVE YOURS EARLY

FOR RESERVATIONS CONTACT:

HANSLIN

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989

800 223-0567

SUOSIKAA
ILMOITTAJAMME!

DANIELSON CIL CO.

ATLANTIC

Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.

DANIELSON CONN.

IMATRA SEURA

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232

Puhelin 212-438-9426

Mauno Laurila, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA!

PAIVALLISET

joka sunnuntai klo 2 ip.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the

month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. N.Y.C.

P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION

New York, N.Y. 10017

Suomalainen

Paikanvälitystoimisto

HIIDA KOTILA ja

VIRGINIA KOTILA MUEHLBERG

HYVÄT PAIKKOJA SAATAVANA

Soittakaa 283-6562 area code (212)

tai kirjoittakaa osoitteella:

Finnish Employment Agency, Inc.

206 East 85th St.

New York, N.Y. 10028

FLY SAS TO FINLAND

Enjoy wide body comfort from our five gateway cities—
New York, Chicago, Los Angeles, Seattle and Anchorage.
Make convenient connections throughout Scandinavia
to the principal cities in Finland.

Ask your Travel Agent about Scandinavian Airlines convenient schedules, low air fares and traditional hospitality and service.

SAS

Pyhän Andreksen Seurakunta

Lake Worth, Florida

Pyhän Andreksen luterilaisessa seurakunnassa on jälleen alkanut vilkas toiminta. Kaikki eri yhdistykset ja eri toimintajoukot ovat aloittaneet toimintansa yhteiseksi hyväksi. Iltoitsemme tästä, sillä seurakunnantyydy on hyvin tärkeä kaikille Floridan suomalaisille ja seurakunta haluaa palvella kaikkia. Jos ei meillä olisi luterilaista seurakuntaa olisi elämämme hyvin köyhä.

Kirkossamme on suomenkielinen jumalanpalvelus joka sunnuntai klo 9 aamulla. Past. Törmälä ja Saarela puhuvat vuorotellen. Tilaisuudessa on kuoro- ja yksinlaulua, jotka suurensti rikastuttavat tilaisuuksia. Kannattaa todella tulla kirkkoon kuulemaan ja sisäisesti rikastumaan.

Pyhäkoulu on joka sunnuntai klo 9 aamulla. Koulussa on hyviä ja päteviä opettajia. Past. Saarela avustaa pyhäkoulua, joka merkitsee paljon. Lähettäkää lapsenne pyhäkouluun, sillä on suuri hyöty heille.

Keskiviikkoinen suomenkielinen seuran toimesta ohjelmatilaisuus, jossa eri henkilöt esittävät ohjelmia. Tilaisuudessa on laulua, lausuntaa, soittoa ja puhe. Lopuksi on aina hyvä tarjottu eri henkilöitten toimesta. Kannattaa tulla mukaan nauttimaan ja virkistymään.

Suomenkielinen kirkkokuoro harjoittelee keskiviikkoinen klo 6 illalla. Kuoron johtaja kutsuu uusia laulajia laulamaan kuoron.

Suomenkieliset raamattutunnit alkavat tiistaina 16 p. ja jatkuvat joka tiistai klo 7 ill. Joh. tajan pastori Viljo Heiman. Suomenkielinen "Share and Care" kokoontuu lauantaina, klo 7 ill. Kaikki ovat tervetulleita.

Syövän hoito
tehostuu

Syövän ja ehkä myös psyykkisten sairauksien hoito on tehostumassa isotooppilääketieteen uusien menetelmien avulla. Radioaktiivista isotooppia käytetään vasta-aineisiin liitettien voidaan tarkemmin sijainta todeta estäen turkautumista parhailaan niiden yhteyksiä aineenvaihdunnan häiriöihin.

Isotooppilääketiede oli aiheena kansainvälisessä kongressissa, jonka Suomen lääketieteellinen radioisotoppyhdistys järjesti Helsingissä. Kokoukseen osallistui noin 1200 alan asiantuntijaa.

Isotooppitutkimuksissa potilaille annetaan radioaktiivisia aineita ja samalla seurataan, kuinka paljon niitä kertyy eri kudoksiin. Koska sairaas ja terve kudos kerää isotooppia eri tavoin, voidaan mm. syöpäkasvaimen koko ja muoto todeta tarkasti.

Lähi vuosina sairaaloiden käyttöön tulee menetelmä, jossa isotoopilla merkitään syöpäsolukon itse tuottamia vasta-aineita. Se auttaa kasvaimen paikan määrittämisessä ja hoidossa. Sädetyistä ja solulääkkeitä voidaan antaa nykyistä suurempia annoksia vaurioittamatta liikaa terveitä kudoksia.

Viime vuosina on myös kehitetty radioaktiivisia merkkejä, jotka paljastavat mielenterveyslääkitykseen liittyviä aineenvaihdunnan häiriöitä. Professori Norman Veall Englannista

KUOLEMAN KAUTTA seurakuntamme on menettänyt kolme jäsentä:

ANNA E. PELLONPÄÄ, o.s. Kivistö, synt. kesäk. 2 p. 1905, Ishpeming, Mich., kuoli Kennedy sairaalassa oltuaan siellä muutamia tunteja, heinäkuun 28 p., 1984. Hautauspalvelu toimitettiin kirkossa 31 p. ja vainaja siunattiin Pinecrest hautausmaahan. Kaipausmaan jäi poika Eino Sainio, Newberry, Mich., 3 lasten ja 4 lastenlastenlasta, kaksi veljeä ja yksi sisko.

RAYMOND E. MACKEY, synt. tammik. 7 p., 1921, Detroit, Mich., kuoli lomamatkalla Wixon, Mich. elokuun 17 p. Hautauspalvelu toimitettiin kirkossa elok. 27 p. ja vainaja siunattiin Memory Gardens hautausmaahan. Kaipausmaan jäi puoliso Helen, ja tytär Susanna täällä Palm Springs FL ja toinen tytär Sandra, Colorado, 1 velt.

IDA SEPPÄLÄ o.s. Vedenpää, synt. kesäk. 2 p., 1888, Reisjärvi, kuoli Suom. sairaskodissa syysk. 13 p., 1984. Hautauspalvelu oli Smith kapitein ja vainajan siunaus Pinecrest hautausmaalla. Kaipausmaan jäi 2 tyttäriä: Constance Collins, Lantana, ja Verna Wilson, Phoenix, Ariz.; 1 poika Wayne Pihlaja, Detroit, Mich., 6 lastenlasta, 18 lastenlastenlasta ja 3 l.l.l.lasta ja 1 velt Suomessa.

Seurakuntamme pastori ovat myös toimittaneet seuraaville kansalaisille siunausten: Anna Virta o.s. Kokkonen, 86, kuoli kesäk. 29 p. Hanna Stenfors o.s. Juntunen, 97, kuoli kesäk. 27 p. Emmi Ek, o.s. Pyykkö, 81, kuoli kesäk. 28 p. Jalle Heintie, 86, kuoli kesäk. 30 p. Alma Paavola o.s. Keränen, 89, kuoli heinäk. 12 p. Sulo Anttila (Suontilla), 67, kuoli heinäk. 16 p. Arma J. Hild,

96, kuoli heinäk. 28 p. Bertha Jorgensen o.s. Ruohonen, 85, kuoli elok. 6 p. Karl V. Kindroos, 63, kuoli elok. 5 p. Arne Seely, 80, kuoli elok. 18 p. Sigrid Suonperä o.s. Willen, 93, kuoli elok. 21 p. Martha I. Ronka o.s. Lehtinen, 73, kuoli syysk. 4 p. John Selin, 71, kuoli syysk. 7 p. Arne I. Aho, 76, kuoli syysk. 8 p. Katri (Salo) Nikkola, 84, kuoli syyskuun 10 p.

Niin kuin edellä olevasta raportista huomaatte, seurakuntamme ja sen pastori palvelevat kansalaisiamme monella tavalla. Kuoleman saatua kirkon palvelu on huolettavaa ja tarpeellista. Seurakunnan pastori käyvät luottamassa sairaita kotona ja sairaaloissa. Jäsenpalvelu merkitsee sairaalle ja yksinluelle paljon. Seurakunta ja sen työ on tarpeellista. Toivottavasti Floridan suomalaiset ovatkin sen todennet ja haluavat palveluksen jatkuvan ja seurakunnan kasvavan - yhtymällä seurakuntaan ja sen kautta ihmään työhön, josta kukaan saa sisäistä iloa ja hyvää mieltä. Luterilainen kirkko on suomalaisen oma kirkko, joka on vuosisatoja palvellut suomenkansaa hyvällä, mutta erittäin sen murheen ja vaivan aikana. Pyhä perintee voi voittavat meitäkin jatkamaan isien työtä ja hyvää perintettä.

Jo näin aikaisin ilmoitamme, että koko maata ja Kanadaa käsittävä Suomi Konferenssi juhlat vietetään St. Andreksen seurakunnassa 19 - 21 p. huhtikuuta 1985. Niitä vietetään nyt ensi kertaa Floridassa. Ne ovat harvinaiset ja ainutlaatuiset juhlat. Osanottajia tulee kanta Amerikkaan ja myös Kanadasta. Odotamme suurella mielenkiinnolla näitä juhlia. Seurakunta on jo alkanut juhlien valmistelut. Suljemme ne kaikkien huomioon.

Tietokone

Kiinassa on löydetty 3000 vuotta vanha tietokone; kyseessä on nippu laskutikkejä, jotka tiedemiesten mukaan muodostavat maailman vanhimman laskukäytännön.

Tietokoneen löysivät sisä-mongolilaiset talonpojat, jotka ensin luulivat löytäneensä nipun vanhoja riisipalkkoja. Laskukone koostuu nimittäin 20 ohuesta norsunluupalkista. Palkkoja järjestelmällä tiedetään käytetyn ainakin Zhou-dynastian aikana noin 3000 vuotta sitten.

Laskutikkumenetelmä perustuu desimaalijärjestelmään kuten helmitauku, joka korvasi tikut 500 vuotta sitten. Helmitauku on yhä kiinalaisten yleisimmän käyttämä laskukone.

Laskutikulla pystyttiin ratkomaan algebran yhtälöitä, ja nelijuuria ja tietyt ynnäsmään, vähentämään, kertomaan ja jakamaan.

Sanomalehti - aina tapahtumien tasalla.

Huomio floridalaiset!

Raivaajan paikalliset asiamiehet ovat tehneet monien vuosien ajan paljon työtä Raivaajan hyväksi. He ovat jo kuitenkin ikääntyneet ja työ on käynyt heille raskaaksi. Raivaaja tarvitsee kipeästi asiamiehiä, joiden tehtävinä olisi hoitaa Floridan ilmoituksia ja tilauksia. Kiinnostuneita henkilöitä pyydetään kirjoittamaan toimittajiemme osoitteella:

Raivaaja Publishing Co
P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia tyytetyään pyydetään
10 eri laatua olevia sitruksia
Lahjoitusta kauppa, jossa yli 1000 valikointia
Jumantarkkoja appelsiinitarhoja

Avoimena 7 päivää viikossa:
Maanant. lauant. klo 9 ap. - 5:30 ip. Sunnuntai klo 11 - 5 ip.
8053 Lawrence Road
Yksi maili etelään Hypoloua tieltä
Boynton Beach, Florida 33435 - Puh. 734-4800

AMERICAN FINNISH TOURIST CLUB

301 Central Blvd. Lantana, Fla

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi.
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestäminä.
Ilmastoitu haali, nyvi musiikki, iloinen ystävien seura. Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoimena peitejä ja seurustelua varten. Ravintola avoimena ohjelmaa tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä, riisipuroa hedelmäkkeitä kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

MYYTÄVÄNÄ

Osakehuoneistoja uudessa talossa sekä kolmen perheen talo.

Jokaisessa huoneistossa autotalli erikseen, 2 makuuhuonetta, kylpyhuone, ruokailu-, olohuone. Pyykkihuone. Erikoisen kaunis keittiö hyvät koneet.

Hyvällä rauhallisella alueella 3 kadunväliä L.W. keskustaan ja 2 kadunväliä L.W. järveen.

Suoraan omistajalta:

PUH. (305) 588-6461

ARVO PAANANEN

Funeral Director

131 SOUTH LAKE SIDE DR.

LAKE WORTH FLORIDA

Puhelin 582-6633

COPPER HARBOR, MICHIGAN

John ja Dorothy Ala lähtevät talvikotinsa St. Petersburgiin syyskuun loppupuolella, samoin lähtevät George ja Selma Nousiainen. He ovat olleet jo 30 vuotta Floridan talvikelteissä.

Copper Harbor on nätti pieni kylä Keweenaw niemellä, joka on Michiganin pohjoisella rannalla. Voin sanoa ettei Amerikan mantereella ole missään näin lumisia, kylmiä talvia kuin täällä. Yhtenä talvena, oli kait 1947, kun lumi-Heikki lyödi lämmäytti 410 tuumaa lunta. Se tuli syyskuusta - huhtikuuhun ja jos se lasketaan jalkoina niin sitä tuli noin 34 jalkaa. - Oli lapioimista ja sitä tuli joka päivä. Fort Wilkins manager Don Dow ja minä mittasimme lumen. Opetin maalaiskoulussa kahdeksaa luokkaa kymmenen vuotta ja sain joukkokansasta taistella lumi-Heikin legiooneja vastaan, mutta aina kuitenkin keväät aurinko voitti. Herman Mich, on toinen yläni mekkeen farmikylä, jossa tulee myös ennätysmääriä lunta.

Yhteen aikaan Copper Harbor oli melkein 100 prosenttisesti suomalaisen kylä, mutta aika on muuttanut koko väkiluvun sekaisin. Me tulimme tänne niemen nollalle 1945, silloin oli suomalaisia se-

raavasti: 2 Törmälää, 3 Jämiseniä, Bergh, Läsänen, Järvi, Hill, Kilpelä, Kauppi ja Nousiainen ja muut olivat Woods, Dow, Westcoat, Brace ja siinä oli koko kylän väki.

-Kun aikoinaan trautun kastus loppu niin suomalaisetkin katosivat, mutta nyt viime vuosina trauttu on tullut takaisin, että kannattaa niitä verkoilla pyytää. Niin ovat myös Paavo ja Leonard Järvi palanneet Copper Harboriin ja täältä saa nyt ostaa tuoreita tai savustettua trauttua, siikaa, chubs tai silliä niin paljon kuin haluaa.

Copper Harbor on vanha historiallinen paikka. Jatkan tätä juttua toisella kertaa.

George Nousiainen

KALIFORNIA

KALEVA Players näytteli järeämiä esittäjä kaksi näytöksisen näytelmän "Vainajien ilot ja surut" sekä suomeksi taita englanniksi sunnuntaina, lokakuun 28 p., klo 2 iltap. Finnish-American Home Association seuran tiloissa, El Verano, Kaliforniassa.

JAKOBSSON, Howard; s. 1917 USA:ssa; asunut v. 1954: Rochdale, MA; äiti: Hilda Maria Jakobsson, o.s. Koski.

JOHANSSON, Fanny Sofia (o.s. Enberg); s. 20.10.1880 Tammerla, k. 30.4.1953 USA: puoliso: JOHANSSON, Johan Alfred; poika:

JOHANSSON, Alfred Brynolf.

JOHANSSON, Johan Robert Sjöman; s. 17.3.1899 Oravainen, USA:han 1916.

JOHNSON, Mary (Maria Vilhelmiina), o.s. Ahonen; s. 18.7.1893 Jämsä; asunut: Muskegon, MI.

JUURINEN, Edward Salomo; s. 7.5.1893 Hausjärvi; vaimo: Aino Taipale; USA:han v. 1913; asunut lähellä New Yorkia, NY.

JÄRVI, Johannes Emil; s. 24.3.1892 Jalasjärvi; vanhemmat: Maija ja Sakari Järvi.

JÄRVINEN, Oskari Johannes (ent. LEHTIMÄKI); s. 24.6.1881 Tyrvää; USA:han n.v. 1903;

ituja tarjolla

(Liisa A. Liedes)

"Jeesus sanoi hänelle: 'Minä olen ylösnousemus ja elämä; joka uskoo minuun, se elää vaikka olisi kuollut. Eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole.' Uskokosko se?" (Joh. 11: 25, 26)

Jos sinä olet hukkaan selänne elämästä. Hetken hän elää, kukoistaa, loistaa, rehoittaa, aivan pursua elämästä - sitten hän kuolee. Kaikki me tiedämme kerran kuolevamme. Hyvin harvoin tapaa henkilöitä, jotka loilla odottavat kuolema. Kuolema ei ollut Jumalan alkuperäisessä suunnitelmassa ihmiseen nähden. Kuolema tuli maailmaan synnin tähden. Kuolema on vihollinen; sentähden se pelottaa. Jopa uskovainkin, luonnollisen ihmisen mukaan, voi kokea pelkoa, vaikka Jeesuksessa hänen pelkonsa häipyy. Jumalattomalle, jumalankieltäälle, kuolema tuottaa

Sitten lehdille tapahtuu jotakin. Vähimmennetty, tummennetty, lehdet kuituvat, käpristyyvät ja putuovat maahan - kuolleina.

Tässä on hyvä esimerkki ihmisen elämästä. Hetken hän elää, kukoistaa, loistaa, rehoittaa, aivan pursua elämästä - sitten hän kuolee. Kaikki me tiedämme kerran kuolevamme. Hyvin harvoin tapaa henkilöitä, jotka loilla odottavat kuolema. Kuolema ei ollut Jumalan alkuperäisessä suunnitelmassa ihmiseen nähden. Kuolema tuli maailmaan synnin tähden. Kuolema on vihollinen; sentähden se pelottaa. Jopa uskovainkin, luonnollisen ihmisen mukaan, voi kokea pelkoa, vaikka Jeesuksessa hänen pelkonsa häipyy. Jumalattomalle, jumalankieltäälle, kuolema tuottaa

ACE HARDWARE
1212 LANTANA RD.
Lantana, Florida 33460
"We stock sauna heaters"
Puh. 585.024

Lake Worth Banking Center
114 North J Street
Lake Worth, Florida
(305) 586-4600

Southeast Bank
MEMBER FDIC

MOODY'S DINER
and CABINS
Erikoisia päivällisiä.
Curb-palvelus
KOTIKOITSET LEIVOKSET
WAL DOBORO, MAINE

NIPPA SAUNANKIUKAITA
Laatuvalmistetta sitten 1930
Saunankiukaista, Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildlife Campstoves ja saunan tarpeita
Nopea toimitus. Bruce Mfg. Inc.
P.O. Box 213, Bruce Crossing, MI 49912 (906) 827-3906
Jälleen myyjä halutaan

TORIN POIKKI
Around the MarketViisastuuko ihminen vanhetessaan?
Does one get wiser as one gets older?

Here is this week's installment of Around the Market. The question was asked by the Helsinki Socialismidemokraatti reporter of chance passerbys in Helsinki.

This week's question: Viisastuuko ihminen vanhetessaan? (Does one get wiser as one gets older?)

Greta Nyström

Juha Virtanen

- En voi sanoa, että viisastuu jatkuvasti. Eiköhän se järki pysähdy kun tulee 70 vuoden ikään, sitä vaan usko jo tietävänsä kaiken ja se taas ei ole viisastua.

Not continuously. I think one's mind stops working around 70. You just think you know everything, and that isn't wisdom.

Ismo Kähkönen

Marianne Häkkinen

-Totta kai viisastuu. Tulee kokemusta ja ihminen oppii uutta ja viisastuu aina siihen saakka kun se on vähän päälle 50 vuotta. Sitä vanhemmat ovat jo kalkkisia.

Of course one does. One experiences and learns new things until one is over 50. Persons older than that are out of it.

-Riippuu ihmisestä, itse aikakin uskon viisastuneeni iän myötä. Sen huomaa koulun suhteen ja siitä miten nyt osaa nähdä asioita myös vanhempien näkökulmasta. Se on minusta viisastua.

It depends on the person. I believe I get wiser as I get older. It's noticeable in the changes in one's attitude toward school and how you can understand your parents' perspective. I call that wisdom.

U. Laakso

-Toiset viisastuu, mutta voi sitä vanhetessa myös tulla tyhmemmäksi. Ajan mittaan saa kyllä kokemusta ja jähän siitä useimmiten jotain tallella.

Some do, but aging can make a person dumber as well. As time goes on one has more experiences and they should leave some kind of mark.

RÄISKÄLEKAKKU

1 annos herkkuaininaa
2 dl hilloa tai omenasoseetta
tai 1/2 l tuoreita marjoja
sokeria

koristeeksi:
1-1 1/2 dl kuohukermaa
sokeria

marjoja tai hedelmiä
Paista taikinasta isoja ohukaisia molemmin puolin kypsäntä. Siivele ohukaiselle hilloa tai soseetta tai leivitä marjoja ja sokeria. Taas uusi ohukainen ja näin jatketaan. Pinnalle vaahdoksia vatkattua ja sokerilla maustettua kermaa ja koristeeksi marjoja tai hedelmiä. Lämpimät ohukaiset sulatavat kerman pian, se on tarjottava heti valmistuksen jälkeen.

HERKKUOHUKAISTAUKA

2-3 munaa
6 dl maitoa
2 1/2 dl vehnäjuhoja
1 tl suolaa
2 tl sokeria
2-3 rkl sulaa rasvaa
Vatkaa munat ja osa maidosta, lisää jauhot ja maustet, sitten lopu maito. Sula rasva voidaan lisätä taikinaan, niin paistettaessa ei tarvitse käyttää rasvaa.

2 dl = 3/4 cup
1/2 l = 1 2/3 cups
1 1/2 dl = 1 1/2 cup
6 dl = 2 cups

Professional Help

ENGINEERING POSITIONS
JUNIOR CIVIL ENGINEER

The Massachusetts Department of Public Works is seeking qualified candidates for engineering positions throughout the Commonwealth. The Department is rebuilding its professional capability to construct and maintain the Commonwealth's highway system and thus represents an excellent opportunity for advancement in a professional engineering career. All applicants must hold a Bachelor of Science degree in an appropriate engineering discipline (Civil, Chemical, Electrical, Environmental) and must have passed the EIT exam by the end of the first year of employment to attain permanent civil service status. The Department offers a starting salary of \$20,965 increasing to \$22,433 by June 30, 1985. Additional benefits include:

--State retirement system
--Health and Life Insurance
--Excellent promotional opportunities
--Permanent Civil Service tenure after a one year probationary period.

Interested candidates should submit resumes and qualifications to:

Director of Personnel
Massachusetts Department of Public Works
10 Park Plaza
Boston, Mass. 02116-3973

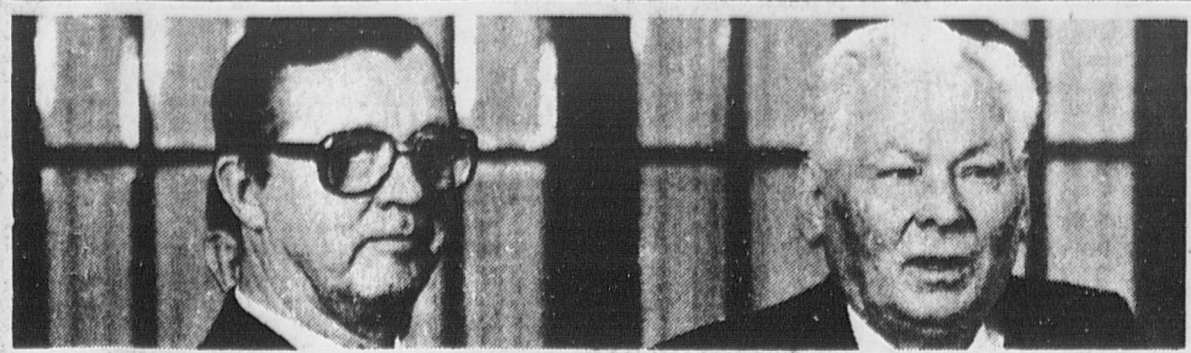
The Commonwealth of Massachusetts is an equal opportunity employer and does not discriminate on the basis of race, creed or color. The Department is especially interested in attracting qualified minorities for these positions.

Boston, Massachusetts

September 13, 1984

The Finnish-American

RAIVAAJA

While making an official state visit to the Soviet Union at the end of September, Finland's Prime Minister Kalevi Sorsa, left, met with President Konstantin U. Chernenko. During their 45 minute discussion they talked about the relations between the two countries and voiced concern about the tense world situation.

The greening of Finland

BY JYRKI VESIKANSA

Finland is going green. The Club of Rome held one of its meetings here in June, and all the polls indicate that the environmentalists, the Greens, will be the big winners in next October's local government elections. In the largest cities, they may even become the third largest of the numerous parties in this pluralistic society.

In some ways, of course, Finland is pretty green in any case, because a population only about half that of London is spread over an area larger than Britain or West Germany. Forests cover a greater proportion of the land area than in any other European country and—of one overlooks relatively minor local problems—are in good health. Due to the pulp and paper industry, water pollution is a more significant problem, but one can still drink the water from most lakes and swim without risk in virtually all of the country's rivers. Since Finland is so virginal green in comparison with most other industrial countries, one would not expect any pressing need for an environmentalist party. Not, at least, to the extent that the Green's now enjoy more support in opinion polls than probably anywhere else. The latest polls give them 7 per cent nationwide and nearly 13 per cent in Helsinki.

A lot has been done to improve environmental protection in Finland in recent years. The forest products industry has invested enormous sums in anti-pollution equipment and water quality has improved in the lakes downstream from the mills (it had always been good upstream). More than public-spiritedness has been involved; technological advances have made it profitable to recover raw materials from waste

sludges and use the rest as fuel.

The problem of acid rain is recognized in Finland, but it is seen as a problem of the future, besides which its solution will not depend on purely Finnish decisions, no matter how many green politicians there are.

Most of Finland's acid rain originates abroad, mainly in the socialist countries of Eastern Europe. (This has nothing to do with politics, but with wind conditions in the Baltic region.)

New ideas can take a small country by storm quicker than a big one. The radicalism of the 1960s spread faster in Finland than elsewhere, but it also calmed down by itself. Radical Finnish leaders quickly metamorphosed into pin-striped ministers, whereas in other countries like West Germany they fled into terrorism.

The advent of the green wave was slow at first. A controversy over nuclear power raged in Sweden for years at the same time as the matter interested only the Swedish-speaking press in Finland. But when the wave did get moving it rapidly gained momentum.

In Finland, the green cause mainly attracted the same people who turned to left-wing radicalism in the 1960s, i.e. young intellectuals. Support for the social democrats is on the wane—and it is plunging in the case of the communists. There is also a certain green element in support for the conservatives. In the agrarian Centre Party's rural strongholds, by contrast, green ideals are seen as "urban" and have attracted virtually no support.

—Finnish Business Report

Väyrynen urges end to nuclear arms race

UNITED NATIONS N.Y. — Paavo Väyrynen, Foreign Minister of Finland, has warned against stepping up the nuclear arms race and urged the superpowers to take firm action to bring it to a halt. He spoke to the United Nations General Assembly on September 25.

"The world has the right to expect that the nuclear-weapon states, which have the primary responsibility for disarmament, act decisively to halt and reverse the course of the arms buildup," Väyrynen said.

Emphasizing that the nuclear arms race "has become a source of insecurity for all," Väyrynen declared that his government was keenly interested in the promotion of zones free of nuclear weapons, particularly in the Nordic region.

Väyrynen described the treaty to prevent the spread of nuclear arms as "one of the most important single achievements in the field of disarmament." He called on the nuclear powers to display "their commitment to nuclear disarmament" by making tangible progress toward a comprehensive nuclear test ban at the coming review conference of the treaty.

Suomi Seura director to visit New England

Tauri Aalto, executive director of Suomi-Seura (Finland Society) is scheduled to visit New England November 18-20.

On Sunday, Nov. 18 he will be the guest of the Finnish-American Heritage Society of Maine. On the 19th and 20th he will be in the Fitchburg-Worcester area. He wants to meet with as many clubs and organizations as possible and is anxious to hear all about FinnFest USA '84.

—FACS Newsletter

MOMA exhibition--

Alvar Aalto: Furniture and Glass

NEW YORK, N.Y. — Alvar Aalto's innovative contributions to 20th century design are the subject of a major exhibition opened on September 27 at the Museum of Modern Art, 11 West 53 St.

"Alvar Aalto: Furniture and Glass" examines the Finnish architect-designer's industrial design work in depth. It is the first exhibition ever to present the full range of his furniture.

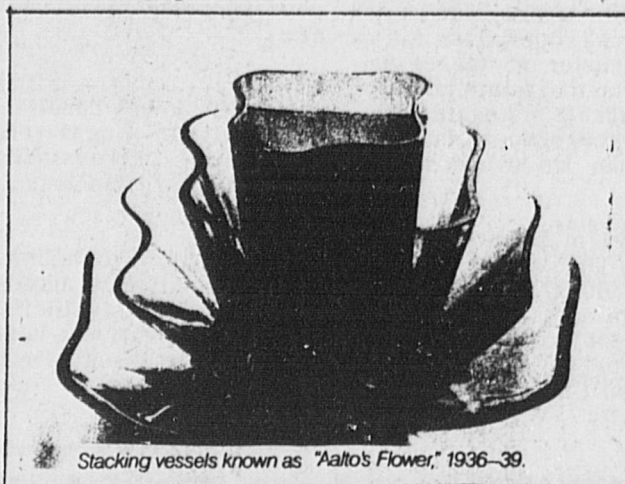
The show includes approximately 35 pieces of furniture, some 35 examples of glass, as well as furniture components and sculptural reliefs. On view are examples of Aalto's short-lived experiments with tubular steel in the late 1920s and his subsequent groundbreaking explorations of bent wood techniques through his furniture pieces of the 1950s.

Also on display is a number of his evocative rough sketches

styles prevalent at the time. Also on view is earlier and less well known, mass-produced, dinner and kitchen glassware he designed with his late first wife Aino.

The exhibition is arranged to call attention to the essential forms Aalto created and to demonstrate how his particular philosophy, use of natural shapes and materials, and rich sense of color and texture, were integrated into a body of work that became enormously influential and served to make him the foremost exponent of modern Scandinavian design.

The show is in the International Council Galleries located on the ground floor of the Museum of Modern Art's highly acclaimed new West Wing. J. Stewart Johnson, Curator of Design in the Museum's Department of Architecture and De-

Stacking vessels known as "Aalto's Flower," 1936-39.

sign, is directing the exhibition. Johnson will chair a day-long symposium on Aalto's career and international stature on Friday, October 26, at the Institute for International Education, 809 United Nations Plaza. The interior at the Institute is the only one in New York to have been designed by Aalto.

The symposium program will include lectures by author and critic Stuart Wrede; Alvar Aalto Foundation President Göran Schildt; and Christopher Wilk, author of Marcel Breuer: Furniture and Interiors. An informal discussion between Edgar J. Kaufmann, Jr. and Harmon Goldstone, both of whom were instrumental in introducing and popularizing Aalto's furniture in the United States, will follow the lectures.

The program will conclude with a panel discussion by all of the participants as well as E. I. Aalto, the designer's wife and collaborator, and Paul David Pearson, author of Alvar Aalto and The International Style.

After closing at The Museum of Modern Art on November 27 this show will travel to: Mary and Leigh Block Gallery, Evanston, Illinois for January 25 - March 24, 1985. Then it is on to the Akron Art Museum, Akron Ohio for August 25 - October 6, 1985.

"Alvar Aalto: Furniture and Glass" is organized with grants from the Finnish Society of Crafts and Design, the Finnish Ministry of Education, Artek, and ICF, Inc.

Adapted from an article in Norden.

Dog's life at sea

By Kalevi A. Olkio

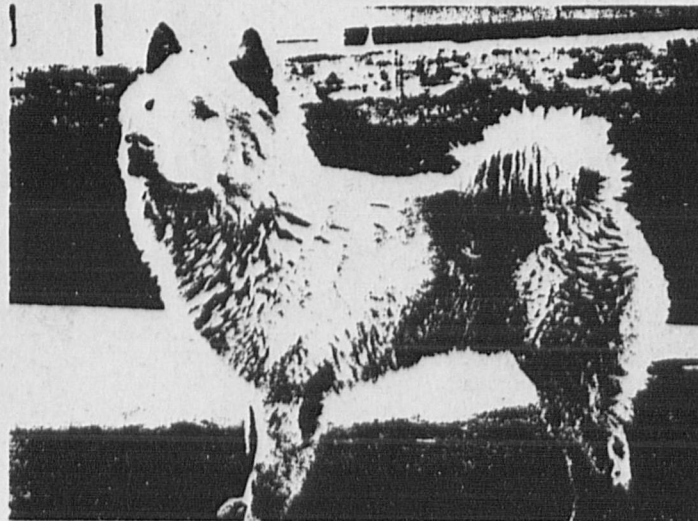
Kalevi Olkio has photographed dogs he has met on Norwegian ships in Baltimore the past 30 years. These are just a few of his photos.

Closeup with Radio Officer

Bonnie could carry a long broom with a handle while she worked with crew on deck. On the old "Concordia Star" they had several generations of a short legged dog with a strong tail. They originally came from Spain but later got American input.

The dog I looked forward to the most was Tass, born in Hong Kong in 1965. Belonging to a chief engineer, he sailed on the liner "Ferndale" on regular run between the Far East and the U.S. East Coast. Tass was beige of color but when the ship unloaded tapioca powder he became snow-white because he liked to roll in that which had sprinkled on the deck.

WANTED

Advertising Agents in Florida

Contact:

Raivaaja Publishing Co.
P. O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Tel. (617) 343-3822

R. W. BICKFORD

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street Ashburnham, MA 01430
Telephone 827-5909

Marmoris ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

No, the Finnish Parliament cannot pass any laws which modify existing church laws?

Support your newspaper! Subscribe today!

FOR SALE
Metal Shelving, Shop Crane, Hydraulic Pallet Truck, Fork Trucks, Aluminum Staging, (60 ton) Shop Press, Band saw, Large Tumbler.
TEL. 603-382-5671

KESKUSTASSA SUJAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY
1158 MAIN ST. HOLDEN MA
Hautausmaailman vuodesta 1896

Huhtala Oil Company

East Templeton
Puh. 632-1221
Perustettu 1945
Uudet asiakkaat tervetulleita Yli 35 vuotta ammattitaitoista palvelua.

MAY FUNERAL SERVICE

HAUTAUSTOIMISTO
WINSLOW F. MAY, johtaja
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, Mass.
Puhelin 762-1509

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton Street, Norwood, Mass. 02062 769-0719
KAIKENLAISIA PUTKITOITA ja LÄMMITYSLAITTEITA
Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan. Talouskoneita, Ammoneita ja pakastimia. Kitcheneidä astianpesukoneita.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. 836-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Smith Funeral Home

ELDEN J. BJURLING
69 Vernon St. Gardner, Mass.
Tel. 632-0377

FITCHBURG

JA YMPÄRISTÖ

Tulevia tilaisuuksia

KULTAISEN IÄN KERHO kokoontuu joka tiistai klo 2 ip Elm St. Lähetysseurakunnan seurakuntasalissa Fitchburg.

Finnish American Marathon Associationin vuosikokous pidetään Kolmen Eekkerin Parkissa, Shrewsbury, MA. sunnuntaina, lokakuun 14 p., klo 10:00 ap.

Maynardin Kalevan Naisten Holiday Fair Pirtillä, 47 Parker St., Maynard, MA, lauantaina, lokakuun 22 p., klo 9:30 aam. - klo 1 ip. Paljon hyvää myytävää ja hyviä arpajaisvoittoja ynnä muuta. Kaikki tervetulleita.

FinnFest US' 84:n aikana esitetty suomenkielinen näytelmä "Kissa ulos" esitetään uudelleen sunnuntaina, marraskuun 4. päivänä kello 2 illoja pöydällä McKay koululla, Fitchburg, MA:ssa.

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, lokakuun 13 p., klo 8 - 12 yöllä, Finn Sound soittaa. Järjestää FACS.

NIMIPÄIVIÄ

Lokakuun 16 p. Sirkka, Sirkku
Lokakuun 17 p. Saini
Lokakuun 18 p. Satu, Sade
Lokakuun 19 p. Uljas
Lokakuun 20 p. Kauno
Lokakuun 21 p. Ursula
Lokakuun 22 p. Anitta, Anita Anja

Syyskuun 24. päivänä poikalapsi Burbankin sairaalassa (Mr. ja Mrs. Karl H. Tervolle (Darla K. Rhoades), North St., Rindge, N.H.

Suomalaispoika ansioitunut

Lunenburg, MA - Lunenburgin Korkeakoulun johtajaopettaja ja tri A. Ray Petersonilla oli hyviä uutisia viime viikolla. Hän sai tiedettyä seitsemän koulunsa senior luokan oppilasta menestyneen erityisen hyvin kansallisessa stipenditilaisuudessa.

Oppilaiden joukossa oli yksi suomalaisenkin nimi, Eric Rantanen. Kaikkiaan 1,000,000 korkeakoululaista osallistui testien kautta maan ja kyseiset seitsemän oppilasta sijoittuivat parhaaseen viiteen prosenttiin.

CPR-kurssit

Burbankin sairaalassa

Burbankin sairaalassa järjestetään lokakuun aikana CPR-ensiapukurssit. Ne alkavat klo 7:00 illalla ja ensimmäinen pidetään tiistaina, lokak. 16 p:nä, toinen torstaina, lokak. 18 p:nä ja kolmas tiistaina, lokak. 23 p:nä. Kurssi maksaa 10 dollarin lisäsiivien konferenssitilaa.

Kurssin päätyttyä osanottajat saavat vastaanottaa sekä Amerikan Punaisen Ristin että Amerikan sydänpöyhdyksen todistuskirjat.

Osanottajien pitää rekisteröityä etukäteen. Lisätietoja saa ottamalla yhteyden Burbankin sairaalan henkilökunnan koulutusosastoon.

Kultaisen Iän Kerho

Suomalaisen Kultaisen Iän Kerho kokoontui tiistaina, lokakuun 9, 1984 Elm St. Lähetysseurakuntasalissa. Presidentti Anton Nopanen avasi kokouksen toivottamalla kerholaist tervetulleiksi.

Sitä seurasi "America" ja "Maamme" laulujen laulaminen Mrs. Naema Johnsonin säestäessä pianolla ja Willard Hillin ja Tauno Seppälän harmonikoilla.

Vieraat toivotettiin tervetulleiksi. Nämä olivat: Mr. ja Mrs. Andrew Ahlfor, Paxton, MA:sta ja kaksi Suomen vierasta, Aulo Björbacka Alajärveltä ja Eila Björbacka, Vihtiä.

Rauha Lassila luki sihteerin raportin, mikä hyväksyttiin yksimielisesti. Anni Harju ja Aili Johnson lukivat sairausraportit. "Happy Birthday" laulettiin Henry Brandtin ja Eino Heikkilän kunniaksi. Martta Carlsson ja Henry Brandtia kiitettiin heidän kerholle antamista lahjoistaan.

Ohjelman esitteli Axel Hill ja se aloitettiin Wäinö Berklin laululla. Sitä seurasi Mr. Hillin ja Mr. Seppälän harmonikaduetto ja yksinlaulu. Mrs. Rauha Lassila esitti runonlausuntaa, Henni Lappalainen luki yleisölle ja Oiva Rautama viihdytti soittamalla kanteletta, jonka hän sanoi saaneensa hiljattain Suomesta.

Lokakuun 16. päivän kokouksen kahvikomiteaan valittiin seuraaviksi henkilöt: Mr. Brandt, Walter Paajanen, Arvi Harju, Mr. Berkio ja Mrs. Harju. Loppuosi kaikki salivat nauttia herkullisen kahvipöydän antamista.

Uusi a'koolilaki mahdollinen

Boston - Massachusettsin kuvernööri Michael S. Dukakisin kehoituksesta osavaltion senaatin alakomitea hyväksyi lakiehdotuksen, minkä alaisuudessa alkoholin nauttimisen alaraja nostettaisiin 21 ikävuoteen vuoden 1985 kesäkuuhun mennessä - mahdollisesti aikaisemminkin, mikäli kaikki naapurivaltiot ovat valmiita omaksuamaan samanlaisen lakiasetuksen.

"Massachusetts toimii yksin, mikäli tarpeen, mutta toivon muiden osavaltioiden toimivan samalla tavalla", kuvernööri sanoi. "Ei ole olemassa yhtä ainoaa yleistä, tilanne saattaa olla hyvinkin ikävä nuorten ajassa osavaltioista toiseen voidakseen ostaa alkoholia ja vauriantaan siten sekä oman henkensä että muidenkin maamme valtiollista".

Lakiehdotus joutuu nyt koko senaatin käsittelyyn, mutta sen välittömän läpisyyn näyttää lähes mahdottomalta, koska edustajahuoneen jäsenet päättivät pitää loma marraskuun vaaleihin asti.

Kaupunki ei järjestä HALLOWEEN-juhlaa

Fitchburgin kaupunki ei aio järjestää minkäänlaista Halloween-juhlaa tänä vuonna. Pormestari Bernard F. Chartrand ehdotti, että kaupungin erilauset järjestäisivät omat juhlaansa.

"Kun lapset kaikista kaupungin osista kokoontuvat yhteen paikassa, syntyy aina monenlaisia turvallisuusongelmia", pormestari sanoi.

Hän ehdotti järjestäjien ottavan yhteyttä liikelaitoihin toivossa, että nämä lahjoittaisivat namusia sunnuntai- ja tiistai-illan Halloween-juhlien järjestämistä varten.

Fitchburgin Senior Booster Clubin uudet virkailijat ovat ryhtyneet hoitamaan tehtäviään. Kuvassa vasemmalta oikealle: presidentti Walter Santavirta, sihteeri Rita Lamotte, jäsensihteeri Millie Cunningham ja varapresidentti Lisa Lassila.

Koulujärjestelmä rahavaikeuksissa

Fitchburgin koulujen ovet ovat olleet avoimia kauden päältä. Koulujärjestelmän erikoisopetuksen budjetti on jo ylittänyt määräraajansa, alijäämät ovat nyt \$66,000 ja määrään uskotaan nousevan edelleenkin.

Koulukomitean viime viikkoinen kokouksessa erikoisopetuksen johtaja Donald T. Tangney sanoi lukukausimaksujen nousun sekä oppilaiden kulkukustannusten nostaneen tuntuva osaston toimintakuluja. Näitä seikkoja ei osattu ottaa huomioon toukokuussa laadittaessa tämän kouluvuoden budjettia.

Tangneyn mukaan erään oppilaan kulkukustannukset ovat jopa \$10,800. Yksi oppilas käy Framinghamissa olevaa kuuorojen oppilaitosta, missä lukukausi maksu on \$11,000 - \$19,500 välillä. Eräs oppilas on siirretty vermontilaiseen

oppilaitokseen ja koulujärjestelmän pitää maksaa hänen opettajilleen kolmesta neljään kuukauteen kestävä jakson kuluksa noin \$3,000.

Erikoisopetuksen budjetti vuodelle 1984 - 85 on \$793,000 ja vain \$23,000 siitä käytetään lukukausimaksujen tai kulkukustannusten ulkopuolisiin kuluihin. Budjettiin ei myöskään sisälly opettajien palkat, ne tulevat muualta.

Tangney uskoo alijäämän syntyneen, koska hänellä ei ole minkäänlaista voimaa vaikuttaa tai valvoa lukukausimaksujen ja kulkukustannusten suuruutta.

Fitchburgin koulujärjestelmän erikoisopetus auttaa noin 700 oppilasta. Tavallisiin koululaisiin verrattuna heidän opetuksensa maksaa noin \$1,500 enemmän kutakin oppilasta kohden.

Uusitalo yhä ykkösenä

Worcester County Grand Prix juoksukilpailun yhdeksän kilpailun jälkeen fitchburgilainen Helen Uusitalo johti yhä naisten sarjassa. Miesten sarjan kärjessä oli edelleenkin Ernie Dumas.

Worcester County Grand Prix juoksukilpailun koostuu 12 eri kilvasta, joiden juoksupaikana on Worcester County. Juoksijoille annetaan pisteitä kymmenestä parhaasta juoksusta ja niiden yhteismäärä sitten päättää kilpailun voittajat sekä naisten että miesten sarjassa.

Helenin pistemäärä yhdeksän juoksun jälkeen on 615, 110 pistettä enemmän kuin toisella sijalla oleva Jane McNamara.

Toivottavasti Helenin menestys jatkuu loppuun asti!

Social Security

TIETOJA

Järjestöjen jäsenkortteja tai sosiaalihuollon asiapapereita.

Mikä tahansa dokumentti hyväksytään, kunhan se antaa tarpeelliset tiedot. Mikäli vanhemmat anovat Social Security-numeroa lapselleen, heidän pitää todistaa myös oma henkilöallisyysensä.

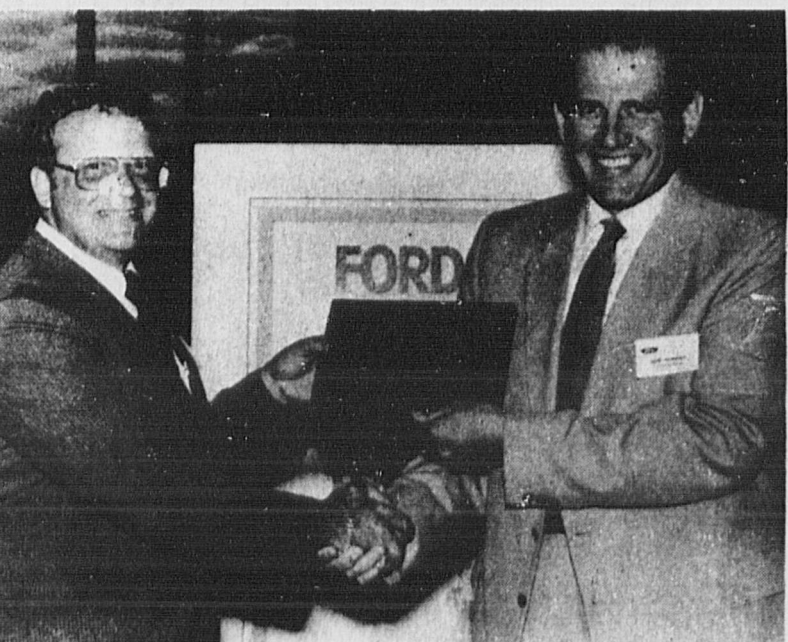
Vain alkuperäiset asiakirjat tai asianomaisen viraston toimalla varustetut kopiot hyväksytään.

Kadonneen Social Security-kortin uusimista anovien Yhdysvaltain kansalaisten pitää todistaa henkilöallisyysensä, mutta ulkomailla syntyneiden pitää sen lisäksi todistaa US kansalaisuutensa tai laillinen siirtolaisuusstatuksensa.

Nimimuutoksiin tarvitaan todistus sekä entisestä että uudesta nimestä.

Yli 18-vuotiaiden ensimmäisen Social Security-korttia anovien henkilöiden tulee tehdä se henkilökohtaisesti, muut voivat tehdä sen postitse. Virasto palauttaa kaikki todistuskappaleet välittömästi. Immigration and Naturalization viraston asiakirjoja ei pidä lähettää postitse.

Lisätietoja saa pistäytymällä Fitchburgin Social Security-virastossa, 881 Main St., Fitchburg, MA 01420.

Lunenburg Ford on saanut vastaanottaa Ford Motor Companyltä sen vuosittain jakaman palkinnon erinomaisesta saavutuksesta. Kuvassa Eugene Heikkilä (oikealla) saa parhaallaan palkinnon Fordin Bostonin alueen johtaja Joe Ogdeniltä.

Honolulu Kutsuu!

Edestakaisin lento
Bostonista ja viikko hotellissa

GIT MATKATOIMISTO
VAIN \$578

69 Main St., Leominster
Puh. 537-4536

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave., Fitchburg, Ma.
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu
PARKKAUSPAIKKA
Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

KIRKOLLISIA UUTISIA

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, lokakuun 14 p., Suomen kielistä jumalanpalvelusta E. 10:15 aam. Aikuisten raamattutunti, Kio 9:15 aam. Sunnuntai koulou, Kio 9:30 aam. Sr. Korkeakoululaisten raamattutunti, Kio 9:45 aam. suomenkielinen luterilainen runti radioidaan Leominsterin asemalta WCMX - 1000 am. Kio 10:30 engl. jumalanpalvelus. Kio 1:00 Nuoret menevät hevosratsastukselle Silver Ranch, Jaffrey, N.H. Kio 3:00 ip. Suom. Naistenliiton kokous. Vietetään hetki Mrs. Julia Heissonin muistolle ja kahvitarjoiluun kutsutaan Mrs. Rauni Cote ja Mrs. Rauha Torni. Kio 3:00 ip. Mt. Calvary, Actonin seurakunta juhlii 75-vuosisuhlaansa. Tervetuloa!

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, lokakuun 14 p., Kio 8:30 ap. radiohartausta NEW LIFE - asemalta WEIM am - 1280, Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 ap. saarnaa past. David Wuori. Kio 10:30 ap. kahvi- ja mehutarjoilu. Pyhäkoulu 10:45 ap. kaikenikäisille.

Tiistaina, lokakuun 16 p. Aikuisten kuoroharjoitus klo 7:30 ill. Viikkokillan hartaus-tilaisuus klo 7:30 ill. Kahvitarjoiluun kutsuntaa Mrs. Edith Matson.

Huom! Nuorten kuoro ei harjoittele.

Huom! Pastori William A. Summer puhuu marraskuun 6 p. tiistai-illan hartaustilaisuudessa.

Bethel - seurakunta

Sunnuntaina kuullaan radiohartausta Hyvät Uutiset - asemalta WEIM am - 1280, Fitchburg, klo 8:45 aamulla.

Sunnuntaisin pidetään Yleinen Hengellinen tilaisuus Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg, klo 2 illoja pöydällä. Runsaasti laulua ja todistuksia. Tervetuloa!

Quincy, Mass.

Roberts St. luterilaisessa kirkossa on kuukauden kolmantena sunnuntaina 21. p:nä lokakuuta kello 2:30 suomenkielinen ehtoollisjumalanpalvelus, jonka pitää pastori Matti Salomaa. Tilaisuuden päätyttyä tarjotaan kahvit kirkon alaisissa. Tervetuloa!

FITCHBURG - Edith A. (Lundberg) Layden, 78, 421 Mechanic St., kuoli syyskuun 24 p., 1984 kotonaan. Hänen miehensä Irven M. Layden kuoli 1963.

Mrs. Layden oli syntynyt Fitchburgissa helmikuun 3 p., 1906 Andrew E. ja Salda (Aka) Lundbergin tyttärenä.

Agnes E. Mindt; lanko Walter Haxel; kily Teresa Dailley, kaikki Fitchburgissa; neljä sisarusten poika James Progin, Boston, Nelson Progin, Ashburnham, Robert Halstead, Fitchburg ja Richard Halstead Billerica; kaksi sisarusten tyttäriä, Sheila E. Swanson, Bridgewater ja Ann P. Hall, Lunenburg.

Hautausajasta huoletti Boskin Hautaustoimisto Fitchburgissa ja hautausmaahan tapahtui St. Joseph hautausmaahan, W. Roxbury, MA.

Kuolleita

GARDNER, MA - Mary E. (Koski) Haapoja, 82, 69 Hartford St. kuoli lokakuun 1, 1984 University of Massachusetts Medical Centerissä.

Hän oli syntynyt toukokuun 8, 1902 Gardnerissa Victor ja Maria (Tanner) Kosken tyttärenä ja asui siellä koko ikänsä.

Vainajan aviopuoliso Kaarlo H. Haapoja kuoli 1949.

Mrs. Haapoja työskenteli Gardnerin Manr Hoitokodissa sairaanhoitajana useiden vuosien ajan ja jäi eläkkeelle 1972. Hän kuoli Mission Street Congregational Church kirkon ja toimi aktiivisesti Clearletrillä, South Carverissa.

Kalpaamaan jäivät kolme poikaa, Richard South Weymouth, Edwin, Rochester, N.Y. ja Raymond, Gardner; kolme tyttäriä, Sylvia Oberg, Gardner, Mary Ann Seppälä, Lantana, Fla., ja Carol Couture, Gardner; kaksi veljeä Albert Koski, Baldwinville ja Alvar Koski, Gardner; kolme sisikoa, Aili Kiiskey, Gardner, Sylvia Erickson, Otter River ja Elsie Smith, Baldwinville; 32 lastenlasta, 49 lastenlasten lasta sekä useita sisarusten lapsia.

Hautausajasta huoletti Smith Hautaustoimisto, Gardnerissa ja hautausmaahan tapahtui Wildwood hautausmaahan.

FITCHBURG, -Julia (Mäki) Heisson, 85, 134 Mechanic St., kuoli tiistaina, lokakuun 2 p., 1984 Burbankin sairaalassa. Hänen aviomieheensä Toivo A. Heisson kuoli 1973.

Heissonit omistivat monien vuosien ajan entisen Heisson Company Marketin Mechanic kadulla.

Vainaja oli syntynyt Isojoella Suomessa kesäkuun 27, 1899 Thomas ja Elina (Koski) Mäen tyttärenä. Hän sai päästötodistuksen Northern State University yliopistosta 1921 ja opetti Michiganissa 10 vuotta ennenkuin muutti Fitchburgiin 1930.

Hän kuului jäsenenä Messiah Lutheran seurakuntaan ja toimi aktiivisesti Evankeliumikomiteassa, englanninkielisessä Kiltan naisissa ja oli suomenkielisen Naistenliiton kirjuri kymmeniä vuosia.

Kalpaamaan jäivät veljen poika Herbert Mäki, St. Louis Park, Minn.; sekä kaksi sisaren tyttäriä, Mrs. Lilian Lebeau, Duluth, Mich. ja Mrs. Ellen Coffman, Rosemead, Calif. sekä useita serkkuja.

Hautausajasta huoletti Sawyer-Miller Hautaustoimisto Fitchburgissa. Siunaustilaisuus pidettiin Messiah kirkossa, jossa pastori Kenn Cobb englanninkielellä ja pastori Raymond L.J. Aho suomenkielillä siunasi edesmenneen haudante-poon. Suomenkielinen naistenkuoro lauloi Oi Herrä luoksein jää ja vainaja kätkettiin Forest Hill hautausmaahan.

FITZWILLIAM, N.H. - Jeff R. Raitto, 23, South Fitzwilliam, kuoli keskiviikkona, syyskuun 26, 1984 valtiote 119:llä Rindge, N.H:ssa raivaustöiden vieressä hänen päällään. Hän kuoli onnettomuuspaikalla.

Mr. Raitto oli syntynyt Keene, N.H:ssä toukokuun 19, 1961 Harold ja Cynthia (Gordon) Raitton poikana ja sai päästötodistuksen Monadnock Regional High Schoolista 1979.

Hautausajasta huoletti viime viikon lauantaina ja nistia huoletti Fletcher Hautaustoimisto, Winchendon, MA.

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES
129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6771

BOSK FUNERAL HOME
85 BLOSSOM ST. FITCHBURG, MA TEL: 342-3635
Serving All Faiths
FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant
Our convenient location, easily accessible from all parts of city and suburban towns
Ground Level Entrance
AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

Maynardin Kalevan Naisten
HOLIDAY FAIR
Pirtillä, 47 Parker St., Maynard
LAUANTAINA, LOKAKUUN 20 p., KLO 9:30 - 1 ip.
Käsitöitä, kukkia, "vanhaa ja uutta" ja paljon muuta. Arpajaisvoittona raanu Helmi Salolta, nuke ja litra-lan lasilautanen.
TERVETULOA!

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea
NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.
125 Main Street, P.O. Box 309 Westminister, MA
Yllitetaan myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

HENRY J. LEBLANC Insurance Agency, Inc.
Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUS
376 Summer St., Fitchburg, Mass. Puh 343-4853
SUOMEA PUHUVIA VIRKAILLOITA

TANSSIT
SAIMAN PUISTOSSA
Lauantaina, lokak. 13, 1984
klo 8 - 12 yöllä
FINN SOUND soittaa
KAIKKI TERTVETULLEITA!
Finnish American Club of Saima

TANSSIT
SAIMAN PUISTOSSA
Lauantaina, lokak. 13, 1984
klo 8 - 12 yöllä
FINN SOUND soittaa
KAIKKI TERTVETULLEITA!
Finnish American Club of Saima

Suomea puhuva
MRS. BARBARA FANNING
voi auttaa teitä kiinteistön ostoa tai myyntiä koskeissa asioissa.
Myös arvioi kiinteistöjä.
Kotipuhelin 345-5411
FOSTER HEALEY REAL ESTATE, INC.
300 Main St., Fitchburg
Puh. 345-5511